પરીયોંકી હવાઈ મજલીસ.

 ઉર્ફે

કમરૂજ્જ઼માન—માહલુકા.

નાટક તીન બાબકા.

વાસ્તે ગિરોહે વિકટોરિયા નાટકકે,

તરનોશ કિયા

મુનશી માહ્‌મુદ મીયાં મુતખ઼લ્લુસ બમનગુરને

ઔર

આપકે ઇજાહાર કીયા વાસ્તે ખાસો આંમકે.

માલેકાંન

ગિરોહે વિકટોરિયા નાટકકે હુકમસે,

દી. લખમીદાસજી કુંવરને

જ઼બાંને ઉરદુ બ હર્ફે ગુજ઼રાતી.

મુમ્બઈ,

ફોર્ટ પ્રીંટીંગ પ્રેસ નાં૦ ૧, પારસી બજાર સ્ટ્રીટ,

સેમ્યુઅલ હાઈમને છાપા હયે.

કીમત તીન આને.

તખ્તએ નાટક.

જાંહાંદારશાહ.......................મુલ્કે હલબકા બાદશાહ.

શાહેજીન.......................કાફકા બાદશાહ.

કમરૂજજમાન.......................જાંહાંદારશાહકા બેટા.

અલેફખાં.......................જાંહાંદારશાહકા વઝીર.

આબેદ.......................એક શાહબર.

ફજલેદીન.......................જાંહાંદારશાહકી દરબારકા નુજુમી.

માહલકા.......................શાહે જીનકી દુખ્તર.

દેવ—પરી—આહલેકાર—વગએરા.

મુકામ.

મુલ્કે તાતાર—કાફ.

યે નાટક સને ૧૮૪૭ કે બીસવેં કાએદેકે ઔર સને ૧૮૬૭ કે પચ્ચીસવેં કાએદેકે મુતાબીક દાખીલેં રજીસ્ટર હુવા હુએ, ઔર ઇસકે તમામ હુકૂક ગીરોહે વીકટોરીયા નાટકકે માલેકોને અપને કબ્જેમેં રખ્ખે હુએં. કીસ્સેકા કોઇભી હીસ્સા કીસીને કરકે દીખલાના નહીં, ઔર ઇસ કીતાબકો છાપકર મુશતહર કરનેકા તમામ હુકૂક દી. લખમીદાસકી કું૦ને ખરીદ લીયે હુએં, ઇસ લીયે ઇનકી ઇજાજતકે સીવા કીસીનેં છાપના નહીં.

પરીયોંકી હવાઈ મજલીસ

ઊર્ફે

કમરૂજજમાન—માહલકા

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

દી વા ન ખા ના.

[શાહાજાદા કમરૂજજમાકા સોયા હુવા નજર આના, એક ખીદમતગારકા ઉસકો જગાના.]

ગજલ—કલ્યાન.

ઝપક બતાકે મુઝે દીલરૂબાને લુટ લીયા.—તર્જ.

ખીદમતગાર—હુએ શબકા કાફેલા બાદે સબાને લુટ લીંયા,
ઉઠો કે જુલ્મતે શબકો જીયાને લુટ લીયા.—હુએ.
સહરકે નુરકા તડકા હરેક તરફ ચમકા,
હુએ નીન્દકો દીલે ગફલત જીન્દાને લુટ લીયા.—હુએ.
અબ ઉઠો નીન્દસે અએ શાહજાદાએ આલમ,
બાગારે દીલ તેરે રોખકી સફાને લુટ લીયા.—હુએ.
તુમારે જાગેસે સબકે નસીબ જાગેંગે,
હુએ ફીક્રકો તેરે જુદો સખાને લુટ લીયા.—હુએ.
વજીર હુએ દરે દૌલતપે આપકે હાજીર,
કરારકો તેરે શોકે લકાને લુટ લીયા.—હુએ.

[કમરૂજજમાકા ભીડનાં ચોંક કર, ઔર ગુસ્સે હો કર વાર ચલાને ચાહાના ખીદમતગાર પર.]

અ બી યા ત.

કમરૂઝમા— ખડા રેહે તુ અએ બદગોહર નાબકાર
કરૂં તેગસે તેરા સીના ફીગાર.
ગધે તુને નાહક જગાયા મુઝે.
સજા ઇસકી મુવાફીક અબ દું તુઝે.
અજબ લુત્ફ થા ખાબમે ખાબકા,
ઉપરખટ થા બુર્જ આજ મહેતાબકા.
સરાસર તુ અહમક હુએ ઔર બેતમીજ.
નહીં તુઝસે બદતર ગરજ કોઈ ચીજ.
ઉઠાયા મુજે તુને કયું બેહયા ?
ભલા હુએ વઝીર આયા ઇસકો બુલા.

[ખીદમતગારકા જા કર વઝીરકો બુલા લાના.
વઝીરકા આન કર આદાબ બજાના.
શાહજાદેકા શમશીરકા વાર કરને ચાહના.
વઝીરકા બચાના.]

વઝીર આયા તું આગે સર ઝુકા કર.
ન કયું તલવાર તેજ અપની ઉઠા કર.
જુદા સરકો તેરે તનસે કરૂં મએં.
ભભુકા આતશે ગોસ્સેસે હું મએં.
મેરી શમશીરકી દેખ આબદારી.
સમ્ભલ હુએ દુસરે હીમલેકા બારી.
કરૂં ઇસ તેગસે ગૈરંગ તુઝકો,
શુજાઅતકા બતાવું ઢંગ તુઝકો.
જેહાં તારીક હુએ, આંખોમે દમ હુએ,
હું દીવાના અજબ સોજો અલમ હુએ.

[ગુસ્સેમે ફાઇલ હો કર સો જાના, વઝીરકા મનાના.]

કલ્યાંન—ગજલ.—ઇધેર મએં દેખું ઉધર નજરમે.—તર્જ.

વઝીર—

યે અરજ સુન મેરી શાહજાદે કે જાનેઆલમ તુહી તુહી હુએ,
હરએકકે દીલકી મુરાદો મકસદ, ઉમેદ હરદમ તુહી તુહી હુએ—યે.

તુ નવનેહાલે ચમન હુએ શેહરકા, તુ જલવએ અંજુમન હુયે મેહેરકા.
યે આજ ગોરસેકા કયા સબબ હુયે, કે જગમે યે ગમ તુહી તુહી હુએ-યે.
મુજે અજબ હુએ, તુ કયું ગજબ હુએ ખુશી હરએક દમ હુયે તુજકો જેબા.
તુ ફુલસા દીલ ખીલા હુવા રખ, બાહારે આલમ તુહી તુહી હુએ-યે.
તુ હાલ દીલકા મુઝે જતા દે, ગમો અલમકા સબબ બતા દે,
કે ઉસકી કુછ રાહા મએં નીકાલુ, જો એસા બરહમ તુહી તુહી હુએ-યે.

કલ્યાંન.--ગજલ. તફ઼કા ઓાસાજી હોતા હુયે.—તર્જ.

કમરૂજ્જમા—

આજ ચમક્રાથા મેરા તાલએ ખુશ કાંમ કહીં.
દેને આઈથી પરી ખ્વાબમેં આરામ કહીં.—આજ.
અયેશો અશરતકા મૌહયા થા જો અસબાબ મુઝે,
પેસા હોવેગા મોહેયા ન સરંજામ કહીં.—આજ.
હાત અપના મેરી ગરદનમેં રીમાઇલ કરકે,
બોસે લેતીથી મોહબ્બતસે વો ગુલફાંમ કહીં.—આજ
ચાંદ ફીસ બુર્જકી હુએ, ઓાહર તુ ફીસ દુર્જકી હુએ,
ફુલ ગર હોવે તો ગુલશનમેં મીલે ઠામ કહીં.—આજ
ઢુંડ લાવેગા ન ઉસકો તો કરૂંગા મએં કતલ,
ઢુંડ લા તાકે બચે જી મીલે ઇન્આમ કહીં.—આજ.

[ફેર દુબારા ગુસ્સે હો કર વઝીરકો મારને ચાહાનાં, વઝીરકા શાહજાદેકો મનાના.

કલ્યાન—ગજલ.—લાલાઉખા **સનમબરા**—તર્જ.

વઝીર—

અએ ગુલે બાગે ઇનજા દીલમે તુ અપને ગમ ન ખા.
અએ મેરે શેહકે માહાલકા, દીલમેં તુ અપને ગમ ન ખા.--અએ.
ખ્વાબમે આકે જો પરી, તુજકો બ સદ ફુસુંગરી,
કર ગઇ અપના મુબ્તીલા, દીલમે તુ અપને ગમ ન ખા.—અએ.
પરીયોંકે મુલ્ક જાવુંગા. ફ઼ેલ લે ઢુંડકે લાવુંગા,
ઉસકો મએં દુંગા લા મીલા, દીલમે તુ અપને ગમ ન ખા.—અએ.
ગુલસા તુ બાગ બાગ રેહે, શાદ રેહે, બાફ઼રાગ રેહે.
પાવેગા અપના મુદ્દઆ, દીલમે તુ અપને ગમ ન ખા.—અએ.

[દીવાનોંકી તરફ શાહજાદેકા જાનાં, ઉસકે પીછે વઝીરકા હોના રવાંનાં.]

બાબ પહેલા—પરદા દુસરા.

દી વા ન ખા ના.

[શાહકા તખ્તપર બયઠે હુવે નજર આનાં,
રામીશાગરોંકા શાહકી તઆરીફમેં ગાના ગાનાં.]

ઝીંઝોટી—ગજલ.

અગર મયેં બાગબાં હોતા તો ગુલશનકો લુટા દેતા.—તર્જ.

રામીશાગરેં—

ગર આઈનસા રૂખ અપના સીકંદરકો દીખા દેતા,
તોયે શહેનશાહા જ્યું તસવીર ઉસે હયેરાં બના દેતા—ગર.
સખાવતકા યે બાના હુયે, જરફશાં સબ જમાના હુયે,
જો ખાતા ગંજે કાર શહે, તો એક દમમે લુટા દેતા.—ગર.
શુજાઅતસે મોહબ્બતસે જલાલત ઔર જુરતસે,
અગર ચંગેશખા હોતા તોયે ઉસકો ભગા દેતા.—ગર.
રઈઅત શાહ હુએ ઈસ્સે, યે મુલ્ક આબાદ હુએ ઇસ્સે,
હુએ હરદમ અદલસે દીલકા હરેકકે મુદુઆ દેતા.—ગર.
હુએ આઈના મહેલ રોશન, હુએ મજલીસ તખ્તએ ગુલશન
યે જુલવા રોશનીકા રાતકો દીનસા બના દેતા.—ગર.

[અંદરસે શાહજાદેકી બેકરારીકા અવાજકા
આનાં, મોહફીલકા રંગ હોજાના. આહ-
લેકારકા વાસ્તે તાલાશકે અંદર હોના રવાનાં].

અ બી યા ત.

કમરૂજજમા—કૌન દીલ મેરા લે ગયા અફસોસ!
કૌન યે દાગ દે ગયા અફસોસ!
કીસ પરીને કીયા દીવાના હાએ!
કહું કીસ્સે મયેં યે ફીસાના હાએ!
હાએ! વો ઉસકે પ્યારે પ્યારે ગાલ,
સબ ગુલોંસે થે ઉસ્કે ન્યારે ગાલ.
જુલ્ફે બીખરી હુઈ વોહ ચેહેરે પર,
યા કે ઉડ નાગનોને ખુલ્લે પર.

હાએ ! અબ ઉસ પરીકો પાઉં કાંહાં !
હુએ પરસ્તાં અલુપ જાઉં કાંહાં !
ઉસકી ફુરકતમે આહો જારી હુએ,
મુશ્કેલ અબ જીન્દગી હમારી હુએ.

[આફુલેકારેંકા શાહજાદેકો પરેશાન હાલ મે લે આના, શાહાજાદેકા આન કર જમીન પર ગીરસલ જાના.]

ઝીન્ઝોટી—ગઝલ.

જુલવા જો ઉસને દીખાયા મેરા જી જાનતા હુએ.—તર્જ.

વજીર—

હું મએં શાહાજાદેકો લાયા, મેરા જી જાનતા હુયે,
હુએ પરીકા ઈસે સાયા, મેરા જી જાનતા હુયે.—હું.
હુએ જો રમ્માલો નુજુમી, વ જફરદાં અએ શાહ.
ચાહીયે ઉનકો બોલા યહાં, મેરા જી જાનતા હુએ.—હું.
તા વો બતલાવે પરીકા હુમે અબ નામો મુકામ,
જીસને ઈસકા દીલ લોભાયા, મેરા જી જાનતા હુએ.—હું.
કુછ સુરાગ ઉસકા નીકાલે ઈસે આરામ મીલે,
હુયે બતંગ જીસે યે આયા, મેરા જી જાનતા હુએ.—હું.
તખ્ત ઔર તાજકા વારેસ હુએ સાહેબ આલમ,
ઈસકા ગમ મુઝકો ન ભાયા, મેરા જી જાનતા હુએ.—હું.

[સીતારે શનાસકા કીતાબ ખોલ કર દરીયાફ્ત કર કર શાહાસે હાલ જાહેર કરના.]

કાફી—ગઝલ.

કીસી મસ્તકી આનેકી આરજુ હુયે.—તર્જ.

સીતારે શનાસ—તુમે જીસ પરીકી ગરજ જુસ્તજુ હુએ,
સુનો માહાલકા નામ વો માહારૂ હુએ.—તુમે.
પાહાડ એક બડા હુએ પરસ્તાંમે આલી,
વાંહાં દીલકુશા બાગ ખુશ રંગો બુ હુએ.—તુમે.
મુકામ ઉસ પરીકા વહીં હુએ વ લેકીન,
તીલસમાતકા વાંહાં અતર કુબકુ હુએ.—તુમે.

હુએ મએદાંન સાથ ઉસકે રસતેમે હાઈલ,
જીસે દેખ કર જીનકા તુટે વજુ હુએ.—તુમે.
હુએ પહેલેમે આતશકે બારીશકી સોઝરા.
તો દુસરેમે દરીયા બડા રૂબરૂ હુએ.—તુમે.
બીછે તીસરેમે હુએ લોહેકે કાંટે,
તો ચોથેમે રાખસકા ગમ દુબદુ હુએ.—તુમે.
હુએ બાદ ઉસકે જીન દેવ પરીયોંકે મએદાં,
યે હરએક બરોડીકા તોકે ગુલુ હુએ.—તુમે.
હુએ ઈનસાંકી મુશકેલ વાંહાં તક રસાઈ.
બીસાસે હવાકી અબસ આરજુ હુએ.—તુમે.

[મુનજજીમકા હાલ સુન કર શાહજાદેકા ઓર જીઆદા બેકરાર હોના.]

અ બી યા ત.

કમરૂજજમાન—વાસતે જીસકે મુજતેરબ દીલ હુએ,
મીલના અબ ઉસ પરીકા મુશકેલ હુએ.
હાએ! અફસોસ સદ હજાર અફસોસ!
ખત્રે રેહેમે હુએ બેશુમાર અફસોસ!
દીલ મેરા દાગે ગમસે જલતા હુએ.
દર્યા આંખોસે અબ ઉબલતા હુએ.
હાથસે સરમે ખાક ડાલુંગા,
પાંવ વેહેરાતકા અબ નીકાલુંગા.
જીસ પરીકા હુએ ધ્યાંન આંખોમે,
નાખમે દમ હુએ જાન આંખોમે.
ખાબભી ખાબ હો ગયા સદ હએફ!
બખ્ત અબ મેરા સો ગયા સદ હએફ!
બેમજા ઝીન્દગીસે જીતા હું,
દાગ ખાતા હું અશક પીતા હું.

[શાહજાદેકા ગીર્યા વ જારી કરનાં, શાહકા ઉસકો તસ્કીન દેના.]

કાફી—ગઝલ.

વો કોન હુએ જો દીલસે તેરા મુબ્તીલા નહીં.—તર્ઝ.

જાંહાંદારશાહ—

અએ નુરેચશ્મ ઈતના તાઅસુફ ભલા નહીં,
ઢુંડેસે મુદુઆ કહો કીસકો મીલા નહીં ?—અએ.
આસાન હોગી સખ્તી યે, દીવાને મત બનો,
કયા સરપે અપને વાલીએ મુશ્કેલ કુશા નહીં.—અએ.
ઢુંડવાકે ઉસ પરીકો મીલાઉંગા તુમસે મએં,
દેતા હું કોલ અબભી ભરોસા મેરા નહીં ?—અએ.
અએ પાસબાનો ઈસકી હીફાજત કરો મુદામ,
ગફલત જો કી તો તુમસા કોઈ ના સજા નહીં.—અએ.

[આના દીવાનેવાર શાહજાદે દીલફીગારકા, ઉસકે પીછે દોડ કર આના એક ખીદમતગારકા.]

બાબ પહેલા—પરદા તીસરા.

દી વાં ન ખા ના.

કાફી—ગઝલ.

ખારે હસરત કબ્ર તક દીલમેં ખટકતા જાએગા.—તર્ઝ.

કમરૂજજમા—

ખારે ફુરકત ઉસ પરીકા ખટકતા જાએગા,
ગુલશને ઉલફતમેં ઉસકે દીલ ભટકતા જાએગા.—ખારે.
હો ગયા હુએ ઉસકા જો તીરે નીગેહ સીનેસે પાર,
કબ્ર તક ઈસ જખ્મકા દામન લટકતા જાએગા.—ખારે.
હાત રખ લેતા હું મએં અપને જીગરપર બાર બાર,
કબ તલક યે ગુનચએ નાલાં ચટકતા જાએગા.—ખારે.

અએ નીગેહમાં દે લેબાસ અપના બદલ કર ભેસ અબ,
ઉસકે પરબત તક ગે આશક સર પટકતા જાએગા.—પ્યારે.

[શાહજાદેકી આજજી વ ગીર્યા જારી દેખ કર ખીદમતગારકા અપની કબાહ નીકાલ કર શાહજાદેકો દેના.]

ગર મેરા અરમાને ઉસકી મએ ગીરેબાં રચી કર,
કબ્ર પર આ કર વોહ ગુલ દામન ઝટકતા જાએગા.—પ્યારે.

[ફરાર હોના શાહજાદે બેકરારકા, ઉસકે પીછે હુવા હોના ખીદમતગારકા.]

બાબ પહેલા—પરદા ચોથા.

દાલાન.

[શાહકા મએ દરબારીયોંકે શાહજાદેકી તાલાશમે આના.]

જાંહાંદારે ફનાં યારો બકા અલ્લાહી અલ્લા હયે.—તર્જ.

જાંહાંદારશાહ—

મેરા પ્યારા કાંહાં યારો ગયા અલ્લાહી અલ્લા હુએ,
નીગેહબાનો યે તુમને કયા કીયા અલ્લાહી અલ્લા હુએ.—મેરા.
તુમેહ તાકીદથી ઉસકી નીગેહબાનીકી હરગન થી,
યે કૈસી ગફલત ઔર યે કયા હુવા અલ્લાહી અલ્લા હયે.—મેરા.
મહેલકી રોશનીથી વો મેરી આંખોકા તારા થા,
અંધેરા પડ ગયા હર સુ સદા અલ્લાહી અલ્લા હયે—મેરા.
મેરી ઉમ્મેદકે ગુલજારકા વોહ ફુલ તાજા થા,
બુઢાપેકા આસા થા વો મેરા અલ્લાહી અલ્લા હયે.—મેરા.
ગયા વો કીસ તરફ, કીસ સીમ્ત, કીસજા, કીસ બીયાબાંમે,
મીલેગા હાએ ! કબ ઉસકા પતા અલ્લાહી અલ્લા હયે.—મેરા.

[સબકા રવાના હોના.]

બાબ પહેલા—પરદા પાંચવા.

જંગલ.

દેસ—ગઝલ.

પસે મર્ગ મેરી મઝાર પર જો દીયા કીસીને જલા દીયા.—તર્જ.

કમરૂજ્જમાં—

મુજે દાગે ઈશ્કો જુનુનને હે ખરંગે શમએ જલા દીયા,
કે વતનસે અપને યાગાંનોસે ઈન્ની વલવલે ને છોડા દીયા.
મુઝે.

મઅેં કાંહાં યે ધુપ યે રેહે કાંહાં. કે કદમ કદમપે હુયે ખારો ખસ,
હુએ હરએક આબેલે પાને અબ લહુ આંખસે અપને બહા દીયા,
મુઝે.

યે તપેશ વો ધુપકી હયે ગઝબ, મને કોહ આહન તુફતા અબ,
કે તવેકી તરહ યે તલવોંકો યાંહાં સંગે રેહેને જલા દીયા.
મુઝે.

નહીં રેહેનેકા મુજે ઠાવું હુએ, નહીં ચલનેકા મુઝે પાવું હુએ,
વો પરીને રેશકે ખતસા અબ મુઝે ઈસ જેહાંસે મીટા દીયા.
મુઝે.

ગોયે રંજ હુએ ઔર યે અલમ મુઝે, નહીં ભુલા તીસપરભી મઅેં ઉસે.
મઅેં ગમ ઉસકા ખાકે મરગા અબ, હુએ યે ઈશ્કને મુઝકો મઝા દીયા.
મુઝે.

[એક હઅેબતનાક આવાજકે સાથ દરખ્તમેસે આબેદકા નમુદ હોના.]

બેહાગ—ગઝલ.

ગઅેરત ન આઈ તુઝકો કુછ અએ યાર બેશરમ—તર્જ.

આબેદ—

કુચ્છ ગમ ન ખા ખોદાકા બહોત તુજપે હુએ કરમ,
તસબીહ ઉસકે નામની રખ વીર્દ દમબદમ.—કુચ્છ.

ફર્યાદ તેરી સુનકે હુવા મેહેરબાં જો વો,
અલ્લાહને ડાલી મેહેર મેરે દીલમે કર ન ગમ.—ફુરચ.
રહો પરીમે હુએ જો તીલેસ્માત શાદે શાહ,
ઉસકા ઈલાજ દેને હુએ મજબુત તુજકો હમ.—ફુરચ.
દેતા હું એક આસા મએં કરામતકા તુજે,
હુનેસે ઉસકે કોઈ બને કાઈ બેઅસરમ.—ફુરચ.
આફરીદ દેવ જીનો પરી શખ્સ ઔર તીલસ્મ,
ટલ જાવે, યાકે તાબએ ફરમા હોકે ખમ.—ફુરચ.
તુટેંગે ઈસસે સારે તીલસમાત શાદ હો,
મત ડરીયો અબ કીસીસે ખોદાકા હુવા કરમ.—ફુરચ.
[આબેદકા દરફતમે સમા જાનાં, શાહજાદેકા
સકતેકી હાલતમે તકતે રેહનાં.]

તમામ હુવા બાબ પહેલા.

બાબ દુસરા પરદા—પહેલા.

પરીયોંકી હવાઈ મજલીસ.

[પરસ્તારોંકા શાહજાદીકી યાદમે ગાના ગાનાં.]

કાલીંગડા—ગઝલ.—દુરસે આએથે સાકી—તર્જ.

પરીયે.—

આઈ હુએ ખીદમતમે તેરી ભએરવી ગાનેકો હમ,
કરતી હુએ ચોહોલેં અપસમે તેરે બહેલાનેકો હમ.—આઈ.
મીસ્લે ખુશબો સેજસે ફુલોંકી ઉઠ ઓ ગુલબદન,
ચલ ચમનમે સએરકો આઈ હુએ લે જાનેકો હમ.—આઈ.
ખુલખુલેં તુઝકો મુબારક બાદ દેવે સુબ્હોકી,
લે ચલે ગુલશનમે તુઝકો ગુલકે શરમાનેકો હમ.—આઈ.

મુન્તઝર નરગીસ હુએ તેરી રેહેપે હુએ આંખે લગી,
જાવે પાસ ઉસકે તેરા દીદાર દીખલાનેકો હુમ.—આઈ.
બેહતી હુયે બાદે સબા ઔર નુરકા હુએ અબ ઝુહુર,
આંખે કર મા બાપકી રોશન, હુએ સમજાનેકો હુમ.—આઈ.
[હવામેંસે નમુદ હોનાં શાહજાદીકા, ખીદમત બજા લાનાં બાંદીકા.]

કાલીંગડા—ગઝલ.

ક્યા કમાં અબરૂને એક તીરે નેઝારા મારા.—તર્ઝ

માહુલકા—ક્યું બોલાતી હો જીગર હુએ મેરા પારા પારા,
ખાબમે દેખા હુએ એક માહારૂ પ્યારા પ્યારા.—ક્યું.
શાહજાદા થા વો ગુલફામ ગુલંદામ હસીન,
જીસકી ઝુલ્ફોંકા ફસા ફીરતા હુએ મારા મારા.—ક્યું.
આદમી જાદ મેરા લુટ ગયા સબ્રો કરાર,
ઝીન્દગી કરનેકા અબ ક્યા હુએ સાહારા યારા.—ક્યું.
ચીતવનોંમે વો શરારતથી કે અલ્લાહ ! અલ્લાહ !
ખીર્મને દીલકો જલાયા જો નેઝારા મારા.—ક્યું.

ઝીન્ઝોટી—ગઝલ.—અગર મએં બાગમેં હોતા.—તર્ઝ.

દાયા—

હકીકત ખ્વાબકી હમ તુમપે ગુજરી એક મુરતકી,
કે એક શેહજાદેસે શાદી હુઈ તુઝ માહેતલઅતકી.—હકીકત.
હુવા આશક વો તુઝપર, ઔર તુ આશક હુઈ ઉસપર,
દીખાઈ આરસી મફ્સુમને રસ્મે મહોબ્બતકી.—હકીકત.
વતનકો છોડ ઔર મા બાપસે મુહ મોડ કર અપનાં,
વો શહેજાદેને ઝેલી હર બાલા રાહે મુસીબતકી.—હકીકત.
યાંહાં તક આન પોહોંચા તોડ કર સોરે તીલસ્મોકો,
મીલા શહેસે હકીકત અર્ઝ કીઈ સબ અપની ઊલફતકી.—હકીકત.
તેરે વાલીદને શાદી તેરી કર દી ઊસ્સે ખુશ હો કર.
નુજુમીસે મુકરર કરકે સાઅત ખુશ મુહુરતકી.—હકીકત.

તમામ હુવા બાબ દુસરા.

આબ તીસરા—પરદા પહેલા-

દી વાં ન ખા ના.

[માહલકા શાહજાદીકા મઅ અપની સહેલીયોંકે શાહજાદા કમરૂજઝમાકી યાદમે બેકરારી કરતે હુવે આનાં.]

આસાવરી—ગ્રુજલ—એક આ જા નજર તાલગે—તર્જ.

માહલકા—

અબ ઊસકે સીવા જીનાભી મન્જુર નહીં હુએ,
વો દુર હુએ તો મોત યાંહાં દુર નહીં હુએ.—અબ.
વો રશ્કે મસીહા કયું ખબર લેવે હમારી,
કયા અપને વો એજાજ પર મગરૂર નહીં હુએ?—અબ.
હમ તડપે તેરી ચાહામે આરામ તુઝે હો,
ઊલફતકા સીતમગર યેતો દસતુર નહીં હુએ?—અબ.
બીન તેરે તડપને હુએ ખુદારા લે ખબર તુ,
મજબુર હુએહમતો અએ તુ મજબુર નહીં હુએ?—અબ.
હમ્મેતો તાંહમ્મુલ હુએ તેરે હીજરકા લેકીન,
કાબુમે હમારા દીલે રન્જુર નહીં હુએ.—અબ.

મુખમ્મસ.

દાયા—સહાતો જાતા નહીં હુએ અજાબ ઊલફતકા,
મગર હુએ સબ પીયારી સબાબ ઊલફતકા.
જો ઈસ તરાહ હુએ તુમે ઈજતેરાબ ઊલફતકા,
તો ઊસેભી હોગા યુ પેચોતાબ ઊલફતકા,
તરીક હોતા હુએ યેહી જનાબ ઊલફતકા.
માહલકા—કયા ગરજ ઊસકો જો વો યાંહાં તલક આએ,
ઓ ચાંદસા સુરત હુબારા દીખલાએ,
બલાસો ઊસ્કે જીયે યા કોઈ મર જાએ,
બીન ઊસકે ચએનતો દીલ મુશ્કીન ન મેરા પાએ,
મગર વો દેખુંગી કીસમત જો મુઝકો દીખલાએ.

[માહલકા પરીકા જાનાં, ઊસકે પીછે પરસ્તારોંકા હોના રવાનાં.]

બાબ તીસરા--પરદા દુસરા.

તીલસ્માતી કીલ્લા.

(એક દેવકા કીલ્લેકી નીગેહબાની કરનાં, શાહજાદા કમરૂજજમાકા આન કર દરવાજે કે નજદીક કદમ ભરના.)

સોહેની--ગઝલ.

કલસે તુ બેકલ હુએ યાર.—તર્જ.

દેવ—શાહજાદે અભી ફુલા તેરા ગુલજાર નહીં,
પાયા કુછ નફલે જવાંનીસે ગુલો બાહાર નહીં.--શાહજાદે.
બાગે ખુબી તેરા હોવેગા ખેઝાંસે બરબાદ,
સરસરે ગમસે તુ ઇસ જાકે ખબરદાર નહીં.—શાહજાદે.
યે તીલસ્માત હુએ જીન પરીયોંકા, તુ આદમજાદ,
યાંહાં કદમ રખના તેરે હકમે સજાવાર નહીં.—શાહજાદે.
કયું તુઝે આને દીયા તેરે અઝીઝોને યાંહાં.
કયા વતનમે તેરા મુશફેક કોઇ ગમખાર નહીં?—શાહજાદે.
પીસ કર દાંત નીકાલુંગા મય્યેં આટા તેરા,
નાન હલવાન કોઇ તુઝસા મજેહદાર નહીં.—શાહજાદે.
હોગા ફાકેસે યે ફાકા અભી ખા જાવુંગા,
તીશનએ ખું તેરા મુઝસા કોઇ જીનહાર નહીં.—શાહજાદે.

મજકુર તર્જ.

કમરૂજજમા—

સરપે મુલએમાં નબી મેરા મદદગાર હુએ,
ઉસને હુએ ભેજા મુઝે વો મેરા સરદાર હુએ.--સરપે.
રાખસો દેવ ઔર પરી જીન હુએ ભલા કૌન ચીજ?
સબકે લીયે યે અસા સુરતે તલવાર હુએ.--સરપે.
લોહેકે પરબતકો યે આનમે પાની કરે,
પાનીકો ફાની કરે, ઇસમે યે અસરાર હુએ.—સરપે.

રોકનેવાલા મુઝે કોઇ નહીં પર તુઝે,
ઇસ્સે જલાતા હું આપ દમમે તુ ફ્રીન્નાર હુએ.—સરપે.

[ફ્રુમરૂખજમાંકા અજમતી અસા દેવકો દે-
ખાના, ઉસ અજમતી અસાકે જરીએસે
દેવકા ફીન્નાર હો જાના.]

હાથમે મેરે અસા શાએ કરામતકા હુએ,
તુરે તીલસ્માત સબ જીસ્સે વો હથીઆર હુએ—સરપે.

(ફ્રુમરૂખજમાકા ફ્રીસ્એકો જાદુઈ અસા બતાનાં,
ફ્રીસ્એકા ફ્રોરન એક હુએબતનાક આવાજ કે
સાત ટુકડા હો કર ગીર જાનાં. પરસ્તાંનકા
દીખલાઇ દેના, એક દેવકા આનકર ફ્રુમરૂખજ-
માંકો મારને ચાહુનાં, મગર અસાકી કરાંમતસે
પીછે હટ જાનાં).

ભયેરવી—ગજલ.

અગર આં તુર્કે શીરાઝી બદઅસ્ત આરદ દીલે મારા—તર્જ

જીન—

યે રાહે પુર ખતર હુએ, થા તુઝે કીસ યારકા યારા,
તીલસ્માતે જાંહાંમે શાહાઝાદે કયું કદમ મારા?—યે.
તાઅજ્જુબ હુએ મુજે, યે રાહામે તીલસ્માતે બહોતહાઇલ.
ઉને કીસ તરેહ તોડા, તુ હુએ આદમજાદ બેચારા.—યે.
યે લાખોં દેવ જીન આફ્રીદ.તેરે સબ ખુનકે પ્યાસે,
અગઝબા હુયે ઉન્હોને રોક કર તુઝકો નહીં મારા?—યે.
હુઇ યાંહાં તક રસાઇ કીસ તરેહ તુ મુઝકો રોશન કર,
દરખશાંદા નજર આતા હુએ તેરે બખતકા તારા.—યે.

ભએરવી—ગજલ.

ઇશ્કોમે તેરે કોહે ગમ—તર્જ.

ફ્રુમરૂખજમાં—

દાગે ફીરકે ઇશ્કને મુઝકો દીયા જો હો સો હો,
ગમઆસા મએંને હાથમે સરકો લીયા જો હો સો હો.—દાગે.

હુએ જો મુલ્કોમાં નામવર. ઉનકી મદદસે બેખબર,
રાહે તીલસ્મ મએંને સબ નેસ્ત કીયા જો હો સો હો.—દાસે.
આશકે માહેલકા હું મએં, શનીપે મુબ્તીલા હું મએં,
જામે મહોબ્બત ઉસકા અબ મએંને પીયા જો હો સો હો.—દાસે.
દેવ-વો પરીસે તુ મીલા, મૌલા તેરા કરે ભલા,
હાલે ગમો અલમ બયાં મએંને કીયા જો હો સો હો.—દાસે.

(જીનકા તાલી બજા કર માહુલકાકે બુલાનાં.
માહુલકાકા સાત સહેલીયોંકે આના, કમરૂજમાંઓ માહુલકાકા એક એકકો દેખકર તાઅજ્જુબ હોના.)

ભયેરવી—ગઝલ.

નામ જાનેકા ન લે યાર મએં મર જાવુંગી.—તર્જ.

માહુલકા.—

પુરસીશે હાલસે તેરે ન ગુઝર જાવુંગી.
ન ઇધર જાવુંગી મએં, ઔર ન ઉધર જાવુંગી.—પુરસીશે.
યાંહાં તલક પહોંચા હુયે રસતોંકે તીલસ્માતકો તોડ,
તુ બતાવેગા સબબ ઇસકા તો ઘર જાવુંગી.—પુરસીશે.
કીસ કરામતસે હુવા પાર ઉઠા રંજો ગોબાર,
હુએ તઅજ્જુબ, જો મીલેગી યે ખબર જાવુંગી.—પુરસીશે.
કીસકી ઉલફતકી હવા ખીંચકે લાઈ યહાં તક,
કહેકે અબ શૌકકે મુલે હુવે પર જાવુંગી.—પુરસીશે.

ભયેરવી—ગઝલ.

જબ તલક હુએ જીન્દગાની યાદ એલાહી કીજીયે.—તર્જ

કમરૂજજમાં—

રૂખ ઇધર અએ નવ ગુલે ગુલઝારે શાહી કીજીયે,
હુયે બયાને ખાબ ઔર ઇસ પર કમાહી કીજીયે.—રૂખ.
ખાબમે દેખીથી એક શબ ચાંદસી સુરત તેરી,
દેખ જીસકો રૂખ ન મુએ નુરે માહી કીજીયે.—રૂખ
બનકે દીવાનાં મએં નીકલા બાદશાહત છોડ કર,
આપસે કબતક બયાં રાહાકી તબાહી કીજીયે.—રૂખ.

જબ હુવા દરમાંદા બેહદ માલ ગયા યેક ખીદ્રે શાહ,
એક અસા ઉસને દીયા શુક્ર એલાહી કીજીયે.—રૂખ
સબ તીલસ્મ ઉસકી કરામતસે મીટે, પોંહોંચા યાંહાં,
મુજપ મેહેર અબ અએ ચેરાગે ચશ્મે શાહી કીજીએ.—રૂખ
(શાહે જીનકા સાત આહલેકારોંકે આનકર
કમરૂજજમાંકો દેખ કર તાઅજજુબીકે
સાત હાલ દરીયાફત કરના.)

ભયેરવી ગઝલ.

બુલબુલે શએદાને પુછા ગુલસે યું ગેજે બાહાર —તર્જ

શાહેજીન.—

મીસ્લે બુલબુલ કીસ લીયે આયા તુ યાંહાં દીવાનેવાર ?
અએ બની આદમકે શહેજાદે હસીનો ગુલએઝાર.—મીસ્લે.
બસ્તી આદમકી કાંહાં, ગુલશન પરસ્તાંકા કાંહાં,
મશરેકો મગરીબકી દુરી ફર્શ રેહ તલવારો ખાર—મીસ્લે.
રેહમે હુએ ઈફ્રીદ ઔર જીન દેવકે લાખોં તીલસ્મ,
હુએ અજબ ક્યું બચકે આયા ઉન્સે તુ અએ નામદાર !—મીસ્લે.
મતલબ ઇસ જા તેરે આનેકા હુએ ક્યા બતલા મુજે ?
જાન જાનેકા ન રખ્ખા ખૌફ તુને જીનહાર.—મીસ્લે.
રહમ ઈશ હુસ્નો જવાની પર ન આયા કુછ તુજે,
ખીચ લાયા હુએ તુજે ઇસ જા તલક કીસ ગુલકા પ્યાર.—મીસ્લે.

આસાવરી—ગઝલ—ખુદકી પરસ્તીશ જો ઘેરી રહેગી.—તર્જ.

કમરૂજજમાં—અગર આમકો ગોર મેરી રહેગી,
તો અબ મોત મુઝકો ન ઘેરી રહેગી.—અગર.
જો શહેજાદી હુએ આપકી માહા પએકર,
સદા જીસકો હશમતસે સેરી રહેગી.—અગર.
હુવા મએં ઊસે ખાબમે દેખ આશક,
સદા દીલપે ઊસ ગમકી દેરી રહેગી.—અગર.
મએં ઇસકે લીયે આયા મહેનત ઉઠા કર,
હરેક દુર બન ઇસકી ચેરી રહેગી.—અગર.
ન ઉસ્સે અગર બ્યાહ કર દોગે મેરા,
તો હરગેજ ન ફીર જાન મેરી રહેગી.—અગર.

મજકુર તર્જ.

માહલાકા——જો શાદીકી બાત ઇસ્સે મેરી રહેગી,
તો ફીર કૌલકી બાત તેરી રહેગી—જો.
જો શાહજાદા સપનેમે દેખાથા મય્યેંને,
ચેરી હયે યે યાંહાં ઇસકી દેરી રહેગી.—જો.
કહા હાલ યે તબ બીયા કૌલ તુમને,
કે નીસબત ઉસ્આસેકી તેરી રહેગી.—જો.
સો અબ બ્યાહ કર દો કે દીલ શાદ હોવે,
નહીંતો મુસીબત યે ઘેરી રહેગી.—જો.
કરોગે યે એહસાન ગર મુઝપર શાહ,
તો મમનુમ દાયમ યે ચેરી રહેગી.—જો.

[શાહે જીનકા કમરૂજજમાઓ માહલકાકા
હાત માલા દેના, મુગન્નીઓંકા ખુશીમે
આન કર નાંચો ગાનેકી તલેના.]

મજકુર તર્જ.

સબ————આજ શાદીકી આતી હય્યે હર સુ સદા,
મીલકે ગાવેં મુબારકબાદ બાહમ.—આજ.
બ્યાહી આદમીજાદસે માહાલકા,
પીલકે ગાવેં મુબારકબાદ બહમ.—આજ.
શાહાજાદી યે પરીયોંકી માહજબી,
શાહાજાદા હય્યે ઇનસાન વો હસીં.—આજ

[મુગન્નીઓંકા નાચના.]

તમામ શુદ.